

ק"א א מ"י פ"ח מה' ג'...
והוא כהן...
אין לו אחריות...
כמה שזך ע"ש ח"ת...
פ"י ע"ש פ"ד :

הא קאמר לא היו דברים מעולם. משמע שהלוא טוען שהוא מוויף דלכא למימר מה שטען לא היו דברים מעולם היינו שזומר פרעתי ד"כ כהדר ליה ללוא ללוא ע"פ ללווחו ועוד דשמואל לא חייש לפרעון וקשה דלפילו יס צו אחריות אמאי לא יחזיר אם לא יקיימו לא יגבה כלום ואם יקיימו ברין יגבה ואין לומר דחיישין שמה יזילתו שלא בפניו או על הלקוחות ויחזיקו ולא נטעון להם מוויף משום דלא שכיח כמו שאין טוענין ליחמי נאכסו משום דלא שכיח כדאמרין בהמוכר [אח] הבית (ב"ב דף ע"ט ע"ב) וכיון דאין טוענין לכו מוויף גם אין טוענין להם פרוע הוא א"ע"ג דשמואל סבר דפ"י מי שמת (ש"ס דף ק"ד) וס"ס מודה בשטר שכתבו לר"ך לקיימו ואלמן נטען פרוע הוא כמנו דלוי בעי אמר מוויף מכל מקום ליחמי ולקוחות דלא טענין מוויף לא טענין פרוע הוא הא ליחא דלפילו לא נטעון להם מוויף הוא נטעון להם פרוע כדאמרין בהמוכר [אח] הבית (ש"ס דף ע"ט ע"ב) וס"ס גבי שטר כ"ס הולא על היסומים דבשבע גובה מתלה אבל בפלגא דפקודן טענין לכו החזרתי כמו אביהם שהיה נאמן לומר החזרתי כמנו דלוי בעי אמר נאכסו ולכך גם להם טענין החזרתי אף על גב דלא טענין לכו נאכסו ועוד דעל כרחך טענין לכו מוויף או פרוע דאם לא כן לא שכתת חיי לכל בריה דיוכל כל אדם להזיל על היסומים ולקוחות ושלא בפניו שטר מלוא או שטר מוכר טענה כרעונו ולא נטעון להם וכן מוכח בפרק גט פשוט (ש"ס דף ק"ד):

דאמר לא היו דברים מעולם, אמר רבי אלעזר מחלוקת בשאין חייב מודה דרבי מאיר סבר ישטר שאין בו אחריות נכסים אינו גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי ובבב"ב סברי (ממשעבדי הוא דלא גבי מבני חרי) מגבא גבי, אבל בשחייב מודה דברי רבי יוחנן *ואלא חיישין לפרעון ולקנויניא דרבי יוחנן אמר מחלוקת בשחייב מודה דרבי מאיר סבר ישטר שאין בו אחריות נכסים ממשעבדי הוא דלא גבי אבל מבני חרי מגבא גבי ובבב"ב סברי *ממשעבדי גבי גבי אבל בשאין חייב מודה דברי רבי יוחנן דחיישין לפרעון תניא כותיה דרבי יוחנן ותיתבתא דרבי אלעזר בהרא"ו ותיתבתא דשמואל בהרמא מצא שמרי חוב: איש בהם אחריות נכסים אף על פי ששניהם מורים לא יחזיר לא לזה ולא לזה, אין בהן אחריות נכסים: זמן שהלוא מודה יחזיר למלוא, אין הלוא מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה דברי רבי מאיר שהיה רבי מאיר אומר שמרי (ב) שיש בהם אחריות נכסים גובה מנכסים ממשעבדי וישאין בהם אחריות נכסים גובה מנכסים בני חורין והבב"ב אומרים אחד זה ואחד זה גובה מנכסים ממשעבדי ותיתבתא דרבי אלעזר בהרא"ו דאמר רבי מאיר שמי שאין בו אחריות נכסים אינו גובה ממשעבדי ולא מנכסים בני חורין, ואמר בין לרבינו לא חיישין לקנויניא ובריייתא קמי שטר שאין בו אחריות נכסים ממשעבדי הוא דלא גבי הא מבני חורין מגבא גבי אהני בין לר"מ בין לרבינו חיישין לקנויניא דקתני *ואע"פ ששניהם מורים לא יחזיר לא לזה ולא לזה אלמא חיישין לקנויניא, והא ה"נ הרתי הוא *

א"ע גובה לא מנכסים משעבדים ולא מבני חורין. אם אין הלוא מודה דשטר לא שטעבד בה נכסים לאו שטר לא הוא והוא כמלוא על פה שאין עליה עדים: ורובן סברי. להא מיהא הוי שטר אהא כמלוא על פה בעדים הלך גבי מבני חרי ולהכי לא יחזיר דכיון דנפל אהרע ליה ואמרין מוויף הוא כדקאמר ליה: ממשעבדי נמי גבי. כדמפרש לקמן *אחריות טעות סופר הוא ומיישין לפרעון ולקנויניא: אבל בשאין חייב מודה. ואפילו מודה שכתבו אלא שאמר פרעתי: דברי הכל לא יחזיר. דחיישין לפרעון כדקאמר: אף על פי ששניהם מורים ב'. חיישין לקנויניא: זמן שהלוא מודה. שהוא חייב לו: יחזיר למלוא. שאין כאן קנויניא דלא גבי ממשעבדי: גובה מנכסים משעבדים. ולא יחזיר ואפי' שניהם מורים דחיישין לקנויניא: הני פרוע מילי הני. והא אמרם *תיתבתא דרבי אלעזר בהרא"ו ומשי

דעל מ"ז
[לקמן י"ז ע"ב]
הגהות
ה"ב
(ה) ב"ב ס"ה
ל"ע לומר
שערי מוכ' ש"ס

רבינו הנאל
אמר ר' אלעזר רישא דמתני' בשפירי דאית בהו אחריות דברי הכל לא יחזיר. ובשאין בהן אחריות מחלוקת שאין חייב מודה ר"מ אמר יחזיר דכל שטר שאין בו אחריות נכסין אינו גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי. ור' יוחנן אמר מחלוקת בשחייב מודה וכו'. תניא כותיה דר' יוחנן מצא שמרי וכו' יש בהן אחריות נכסים אע"פ ששניהם מורים לא יחזיר לא לזה ולא לזה אין בהן אחריות נכסים בופן מסורה הלאה ודבר לפלוגא לא תלה מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה ששטר שאין בו אחריות נכסים אע"פ שאין גובה ממשעבדי גובה מבני חרי דברי ר"מ. ות"א אחד זה ואחד זה גובה ממשעבדי. * פ"י הוא שנתנה בשטר שאין בו אחריות בופן שהלוא מודה יחזיר דהא לא גבי אלא מבני חרי דברי רבי ות"א לא יחזיר שטר שאין בו אחריות גובה ממשעבדי נמצאת מחלוקת בשחייב מודה תיתבתא דשמואל ור"א דאמר מחלוקת בשאין חייב מודה וכו' ר"מ סבר כי שטר שאין בו אחריות נכסים אינו גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי ובהא מתנתא קמי כי שטר שאין בו אחריות נכסים אינו גובה חרי דברי ר"מ וברישא דמתני' בשפירי שיש בהן אחריות לא דיבר ר"א כלום. שמואל דאמר כלה מתני' בשאין חייב [מודה] אבל בשחייב מודה דברי הכל יחזיר לפלוגא ולקנויניא לא חיישין רבנן ומתנתא דקתני אע"פ ששניהם מורים לא יחזיר מאי טעמא לא יחזיר לאו משום דחיישין לפרעון ולקנויניא הלכך עוד הו"א תיתבתא דרבי יוחנן בהרא"ו לא חיישין לפרעון *

דאמר לא היו דברים מעולם. משמע שהלוא טוען שהוא מוויף דלכא למימר מה שטען לא היו דברים מעולם היינו שזומר פרעתי ד"כ כהדר ליה ללוא ללוא ע"פ ללווחו ועוד דשמואל לא חייש לפרעון וקשה דלפילו יס צו אחריות אמאי לא יחזיר אם לא יקיימו לא יגבה כלום ואם יקיימו ברין יגבה ואין לומר דחיישין שמה יזילתו שלא בפניו או על הלקוחות ויחזיקו ולא נטעון להם מוויף משום דלא שכיח כמו שאין טוענין ליחמי נאכסו משום דלא שכיח כדאמרין בהמוכר [אח] הבית (ב"ב דף ע"ט ע"ב) וכיון דאין טוענין לכו מוויף גם אין טוענין להם פרוע הוא א"ע"ג דשמואל סבר דפ"י מי שמת (ש"ס דף ק"ד) וס"ס מודה בשטר שכתבו לר"ך לקיימו ואלמן נטען פרוע הוא כמנו דלוי בעי אמר מוויף מכל מקום ליחמי ולקוחות דלא טענין מוויף לא טענין פרוע הוא הא ליחא דלפילו לא נטעון להם מוויף הוא נטעון להם פרוע כדאמרין בהמוכר [אח] הבית (ש"ס דף ע"ט ע"ב) וס"ס גבי שטר כ"ס הולא על היסומים דבשבע גובה מתלה אבל בפלגא דפקודן טענין לכו החזרתי כמו אביהם שהיה נאמן לומר החזרתי כמנו דלוי בעי אמר נאכסו ולכך גם להם טענין החזרתי אף על גב דלא טענין לכו נאכסו ועוד דעל כרחך טענין לכו מוויף או פרוע דאם לא כן לא שכתת חיי לכל בריה דיוכל כל אדם להזיל על היסומים ולקוחות ושלא בפניו שטר מלוא או שטר מוכר טענה כרעונו ולא נטעון להם וכן מוכח בפרק גט פשוט (ש"ס דף ק"ד):

ע"ן בתוס' פ'
מי שיהי נשוי
דף ע"ב ד"ה
ד"ה ש"א

אמר רבי יוחנן דאמר ר"א חיישין לקנויניא ובריייתא קמי שטר שאין בו אחריות נכסים ממשעבדי הוא דלא גבי הא מבני חורין מגבא גבי אהני בין לר"מ בין לרבינו חיישין לקנויניא דקתני *ואע"פ ששניהם מורים לא יחזיר לא לזה ולא לזה אלמא חיישין לקנויניא, והא ה"נ הרתי הוא *
הא קאמר לא היו דברים מעולם. משמע שהלוא טוען שהוא מוויף דלכא למימר מה שטען לא היו דברים מעולם היינו שזומר פרעתי ד"כ כהדר ליה ללוא ללוא ע"פ ללווחו ועוד דשמואל לא חייש לפרעון וקשה דלפילו יס צו אחריות אמאי לא יחזיר אם לא יקיימו לא יגבה כלום ואם יקיימו ברין יגבה ואין לומר דחיישין שמה יזילתו שלא בפניו או על הלקוחות ויחזיקו ולא נטעון להם מוויף משום דלא שכיח כמו שאין טוענין ליחמי נאכסו משום דלא שכיח כדאמרין בהמוכר [אח] הבית (ב"ב דף ע"ט ע"ב) וכיון דאין טוענין לכו מוויף גם אין טוענין להם פרוע הוא א"ע"ג דשמואל סבר דפ"י מי שמת (ש"ס דף ק"ד) וס"ס מודה בשטר שכתבו לר"ך לקיימו ואלמן נטען פרוע הוא כמנו דלוי בעי אמר מוויף מכל מקום ליחמי ולקוחות דלא טענין מוויף לא טענין פרוע הוא הא ליחא דלפילו לא נטעון להם מוויף הוא נטעון להם פרוע כדאמרין בהמוכר [אח] הבית (ש"ס דף ע"ט ע"ב) וס"ס גבי שטר כ"ס הולא על היסומים דבשבע גובה מתלה אבל בפלגא דפקודן טענין לכו החזרתי כמו אביהם שהיה נאמן לומר החזרתי כמנו דלוי בעי אמר נאכסו ולכך גם להם טענין החזרתי אף על גב דלא טענין לכו נאכסו ועוד דעל כרחך טענין לכו מוויף או פרוע דאם לא כן לא שכתת חיי לכל בריה דיוכל כל אדם להזיל על היסומים ולקוחות ושלא בפניו שטר מלוא או שטר מוכר טענה כרעונו ולא נטעון להם וכן מוכח בפרק גט פשוט (ש"ס דף ק"ד):